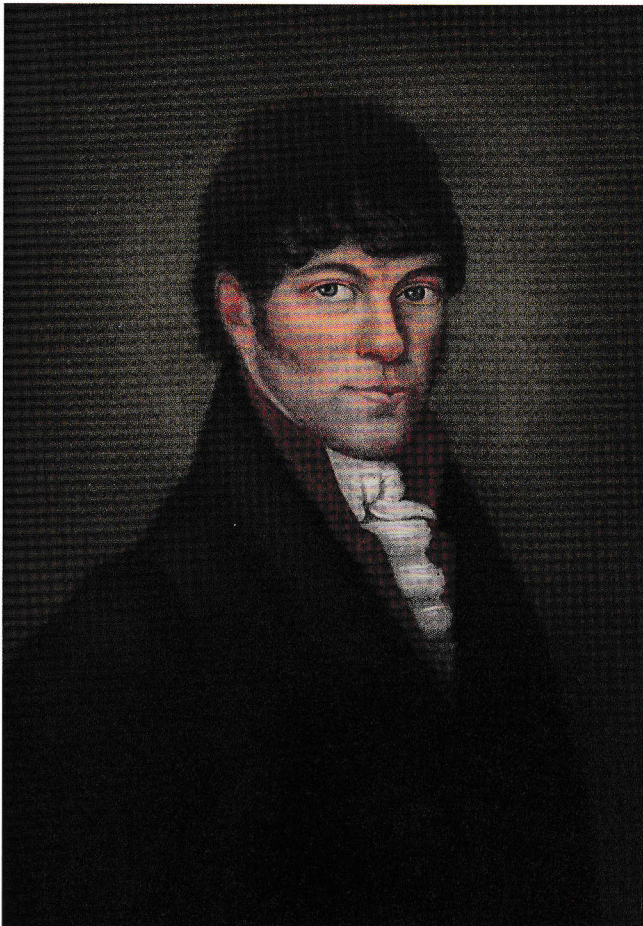

De juiste identificatie van twee pendantportretten,
toegeschreven aan Theodorus Bohres

Van Groninger herenboeren naar Friese heelmeeesters

1. Portret van Gerrit Vlaskamp (1791-1832), pastel toegeschreven aan Theodorus Bohres, ca. 1822. Particuliere collectie.

2. Pendantportret van Aleida Beekhuis (1802-1867), pastel toegeschreven aan Theodorus Bohres, ca. 1822. Particuliere collectie.

In het kwartaalblad *Gen* van december 2015 publiceerde ik een artikel over twee pastelportretten, waarvan ik toen foto's bezat. Ik had de 'sitters' gesitueerd in het noordwesten van Groningen en geïdentificeerd als herenboeren uit De Waarden, een rijk akkerbouwgebied ten noorden van Grijpskerk (zie afb. 3). Wie het precies voorstelden, kon ik echter niet achterhalen.

Deze identificatie was gebaseerd op de schilderwijze en de afbeeldingen van andere portretten die door een aantal herenboeren uit dit gebied werden gemaakt. De meest waarschijnlijke schilder was Theodorus Bohres en die identificatie is bevestigd door deskundigen van de Portreticonografische afdeling van het RKD te Den Haag.

Theodorus Bohres (1779-1852) was een rondtrekkend kunstenaar uit Noord-Thüringen, die vanaf het einde van de achttiende eeuw in Nederland als portrettist werkte. Er zijn zo'n 250 portretten van hem bekend, de meeste maakte hij in de oostelijke provincies. In 1815 vestigde hij zich in de stad Groningen. En vele Groninger prominenten en herenboeren wilden wel een portret door hem laten maken. Hij werkte in de gehele provincie en zo vereeuwigde hij leden van de families Sickinge, Alberda, Mees en Trip en daarnaast leden van landbouwersfamilies als Waalkens, Fockens en Siccama. In het akkerbouwgebied De Waarden bij Grijpskerk hadden ze ook belangstelling en zo werden in de jaren 1815-1820 zo'n zeven echtparen met familienamen als Van Holdinga, De Waard en Teenstra in pastel geportretteerd.

Dit gebied lag wel vlakbij Friesland, maar Friese afnemers van Bohres' portretten waren nog niet aangetroffen. Toch is hij in het begin van de jaren 1820 ook in deze provincie geweest, namelijk om het artsenechtpaar Vlaskamp-Beekhuis in het dorp Wirdum in pastel af te beelden. En zij waren de 'sitters' geweest voor de portretten waar we het nu over hebben (zie afb. 1 en 2). Het waren dus geen Groninger herenboeren maar een Friese heelmeeester en zijn vrouw! Het dorp Wirdum ligt zo'n 36 km hemelsbreed en meer dan 50 km over de weg van Grijpskerk af. De afstand vanaf de stad Groningen was ruim 50 km hemelsbreed en 61 over de weg (zie afb. 3). Wirdum behoorde tot de gemeente Leeuwarderadeel, tegenwoordig Leeuwarden, en het ligt zo'n vijf kilometer ten zuiden van deze stad. Het telt momenteel ongeveer 1240 inwoners. In 1787 was Wirdum het 'eerste en aanzienlijkste dorp der gehele grietenye' Leeuwarderadeel en de gemeenschap bracht er toen de meeste belastingen op. In dit dorp was Gerrit Vlaskamp (1791-1832) vanaf 1814 heelmeeester, geneesheer en huisarts. Hij trouwde in 1822 voor de tweede maal met de veel jongere Aleida Beekhuis (1802-1867) en kort daarna moeten deze portretten zijn gemaakt. Zij overleefde hem 35 jaar en via haar zijn de portretten door vererving in handen gekomen van nazaten Osinga.

De vererving van de portretten en hun heridentificatie

En zo zijn we er achter gekomen, wie de afgebeelde personen werkelijk waren. Familieleden van de bezitters van de portretten vertelden mij over het bestaan ervan en zij hadden de gehele familiegeschiedenis uitvoerig in beeld gebracht op hun website (voorouders.jimdo.com).

3. Kaart van Noord- en Oost-Nederland met de belangrijkste woonplaatsen van de families Vlaskamp, Beekhuis en Cloeck.

Na de dood van het echtpaar Vlaskamp-Beekhuis waren de portretten in handen gekomen van hun jongste dochter Jantje Vlaskamp (1828-1911). Zij was sinds 1856 getrouwd met Wopke Sjoerds Osinga (1830-1871) uit Berlikum. Deze familienaam werd ten minste vanaf 1665 gevoerd door deze tak en dat voor het eerst in Bolsward. Korte tijd later vertrok een voorvader naar Menaldum, waar verschillende familieleden Osinga 'bijzitter' (mede-rechter) zijn geweest. Via Sjoerd Wopkes Osinga (1859-1944) getrouwd met Anna Sytsche Camstra (1863-1947) en hun vroeg overleden zoon Wopke Willem Osinga (1891-1934) (gehuwd met Catharina Agatha Leuntje Vermeulen (1899-1945)) kwamen de portretten in 1945 bij hun kleindochter Elisabeth Catharina Osinga (1924) terecht. Elisabeth Osinga huwde kort na de bevrijding in 1945 met Arnold Albert Willem van Wulfften Palthe (1918-2003). Zij kregen drie kinderen en samen met hen emigreerden ze in 1953 naar Zuid-Afrika. En de portretten gingen mee. Zij herinnert zich nog dat de portretten vroeger bij haar grootouders Osinga-Camstra hingen, in het huis aan de Hilversumse Waldecklaan. In 1943 vertrokken opa en oma naar een kleinere woning in Den Haag en de schilderijen kwamen terecht bij hun schoondochter Catharina Osinga-van der Meulen, die woonde aan de Juliana van Stolberglaan in het Haagse Bezuidenhout. En na haar dood in april 1945 gingen ze naar haar dochter Elisabeth. In 2018 kwam Elisabeth op 94-jarige leeftijd naar Nederland met de portretten om ze hier te laten restaureren.

4. Portret van Gerrit Vlaskamp in ongerestaureerde staat met schade aan zijn neus.

Voorals Gerrit was er slecht aan toe, want één van Elisabeth's kinderen gooide een dinky toy naar Gerrit's neus (de deugniet!) (zie afb. 4). Misschien stond het gezicht hem niet aan... Gerrit was wel een knappe man, maar hij keek ook wel erg streng!

Wie waren Gerrit Vlaskamp en Aleida Beekhuis?

Ten tijde van hun huwelijk in 1822 waren de beide 'sitters' van de pendantportretten respectievelijk 31 en 20 jaar oud. Zij scheelden dus wel elf tot twaalf jaar! Gerrit Vlaskamp was dan ook weduwnaar, terwijl Aleida voor de eerste maal huwde. Ze behoorden beiden tot de hogere middenklasse, al had Aleida oudere papieren en iets meer prominente voorouders dan Gerrit. Hierover later meer (zie ook de stamreeksen in de bijlagen).

Gerrit Arendsz Vlaskamp (1791-1832) was de oudste zoon van de laatste hortulanus van de Universiteit van Franeker. Als zodanig was Arend Vlaskamp de beheerder van de hortus, de universiteitstuin met zijn kruiden en bijzondere planten. Gerrit werd dus geneesheer en chirurgijn, evenals zijn twee broers. Aleida Willems Beekhuis (1802-1867) was een predikantsdochter. Haar vader Willem Beekhuis was dominee en schoolopziener in Garijp een dorp zo'n 13 km ten oosten van Wirdum gelegen. Hij bediende tevens de dorpen Suameer en Eernewoude. Diens vader was ook al predikant geweest, evenals drie broers van Willem. Beide families behoorden dus tot de sociaal hogere kringen op het platteland.

Gerrit Vlaskamp groeide op in de universiteitstad Franeker, waar hij de Latijnse school of het gymnasium doorliep en

5. Gouden gedenkpenning voor Gerrit Vlaskamp, 1822. De penning heeft als opschrift 'G. Vlaskamp Heelmeester te Wirdum 1822'. Hij ontving de medaille voor het geven van gratis vaccinaties tegen pokken. Particuliere collectie.

waarschijnlijk zijn geneeskundige studie aan de academie volgde. Hij werd officieel heelmeester en vroedmeester. In 1811 sloot de universiteit, waarna het gezin eerst naar Hui-zum en korte tijd later naar Leeuwarden verhuisde. Zijn vader Arend Vlaskamp ging er werken als hovenier. Ook is van hem bekend dat hij als landschapsarchitect heeft gewerkt. Zo legde hij in 1804 een Engelse tuin aan bij de buitenplaats Schatzenburg te Dronrijp.

In 1814 werd Gerrit arts in Wirdum en zes jaar later huwde hij Pietje Klazes Sannes (1795-1821), een dochter van een Franeker koopman. Zij overleed echter in de kraam van haar eerste kind. Gerrit hertrouwde op 7 december 1822 met Aleida Beekhuis en samen kregen ze vier kinderen, Mette in 1823, Janke in 1826, Jantje in 1828 en Willem in 1831. Het gezin woonde in het huis met het nummer 168, nu Greate Buorren 12 te Wirdum.

Gerrit was een harde werker en als geneesheer had hij wel iets in zijn mars. Hij leidde zijn broers, een zwager en nog een Wirdumer op tot chirurgijn. Daarnaast kreeg hij in 1822 een gouden medaille voor het feit dat hij aan meer dan honderd burgers een gratis koepokinenting had gegeven (zie afb. 5). In 1832 had hij te maken met een cholera-epidemie en hij nam zitting in een commissie ter bestrijding daarvan. Toch is dat niet de ziekte waaraan Gerrit op zo jonge leeftijd zou bezwijken. Eind november 1832 bleek Gerrit tuberculose ('een slepende borstziekte') te hebben en op 11 december overleed hij,

6. Aleida Beekhuis (1802-1867), foto ca. 1860. Particuliere collectie.

41 jaar oud. Hij werd zeer betreurd, niet alleen door zijn familie. Gerrit was bij 'elk bemind, wegens zijn zagt en deugdzaam karakter, altoos evenredig van gemoed was hij tevens zeer gelukkig in zijn praktijk, zoowel in de behandeling der ziekten als in die der vroedkunde...! Na zijn dood werd een jongere broer van zijn vrouw Aleida, Theodorus Beekhuis (1808-1893), arts in Wirdum.

Aleida Vlaskamp-Beekhuis bleef dus als jonge weduwe achter met haar vier kinderen. Dat was niet gemakkelijk, maar toch duurde het nog acht jaar, voordat zij opnieuw in het huwelijk trad. Ze kende hem al langer, want hij woonde in Achlum, het dorp van haar zus Magdelt. Dit dorp ligt hemelsbreed ruim 21 km ten westen van Wirdum. Het was weduwnaar Foppe Draisma de Vries, een fabrikant van dakpannen. Op 13 mei 1841 was het zover en het gezin betrok een nieuwe woning aan Jonkerschap nr. 6 te Achlum. En er werden nog twee kinderen geboren, Baukje in 1842 en Arjen in 1843. Rond 1860 ging Aleida's gezondheid achteruit. Kort na haar zilveren bruiloft met Draisma de Vries overleed ze in januari 1867 op bijna 65-jarige leeftijd. Aleida's dochter Mette werd in 1873 weduwe en zij trok in 1874 met haar kinderen bij haar stiefvader Foppe in (zie afb. 6).

Aleida's oudste zoon Willem Vlaskamp (1831-1867) probeerde met zijn halfbroer Arjen Draisma de Vries in Achlum een fabriek op te zetten voor de verwerking van chichorei, een plant waarvan de wortel als koffievervanger kan worden gebruikt. Maar die onderneming was niet zo succesvol. Later volgde de jongste zoon Arjen zijn vader op als administrateur van de Assurantie Maatschappij. Hij was 1893 tot 1914 burgemeester van de gemeente Franekeradeel. Volgens familie verhalen was

oom Arjen een fenomeen: hij ging alleen bij volle maan in bad, hij hield van de hazenjacht en at dan een hele haas als maaltijd met daarbij een hele fles wijn.

De familie Vlaskamp

Zoals gezegd was de familie Vlaskamp van oorsprong wat eenvoudiger dan die van Beekhuis, maar ondernemend waren ze wel. Stamvader Hendrik Vlaskamp leefde aan het einde van de zeventiende eeuw als landbouwer of als arbeider in de Achterhoek, meer in het bijzonder in de buurschap Klein Bredenbroek tussen Varsseveld en Dinxperlo. Zijn familienaam is afkomstig van de boerderij Vlaskamp in deze omgeving. Zijn zoon Gerrit Vlaskamp (ca. 1710-na 1767) woonde later op Klein Miggelbrink, oorspronkelijk ook een boerderij, maar later waarschijnlijk een buurtschap. Hij trouwde twee maal en hij werd rijk aan kinderen: vanaf 1735 kwamen er veertien kinderen uit het eerste en vanaf 1763 nog eens twee uit het tweede huwelijk! In het Bredenbroek was waarschijnlijk weinig emplooi en dus verhuisden verschillende van Gerrit's kinderen westwaarts, naar het welvarende Holland. Zo trokken er zonen naar Puttershoek in de Hoeksche Waard evenals naar de omgeving van Den Haag, te weten naar Rijswijk en Delft.

De twee zonen waar het hier om gaat, waren Lammert Gerritsz, geboren in 1746 en vijf jaar later Arent Gerritsz in 1751. Beiden zouden ze hovenier worden, eerst in Holland, later in Friesland. En ze zouden beiden nageslacht in Noord-Nederland krijgen. De oudste Lammert Vlaskamp dook vóór 1772 op in Rijswijk (Z.H.) en daarna in Waaxens, Friesland. Daar ging hij als tuinman werken voor de familie Van Harinxma thoe Slooten, die op de State Tjessens woonde. In 1782 begon hij een eigen hoveniersbedrijf in Holwerd en zijn nazaten volgden in zijn voetspoor. Zijn kleinzoon Lambertus (1807-1854) stichtte een boomkwekerij in Rinsumageest en hij werkte nauw samen met de bekende tuinarchitect Lucas Roodbaard. Het liep echter niet zo goed met hem af en hij eindigde als landloper in Veenhuizen! Diens zoon Gerrit Lambertusz Vlaskamp (1836-1906) maakte weer veel goed. Hij werd een belangrijk en succesvol tuinontwerper, die 350 tuinen en parken in de drie noordelijke provincies heeft aangelegd. Mooie voorbeelden zijn het Westerpark te Leeuwarden en het park Groenestein in Groningen.

Arent Gerritsz Vlaskamp (1751-1825) volgde zijn broer Lammert en na een kort verblijf in Delft verhuisde hij in 1777 ook naar Friesland. Na eerst gewerkt te hebben als tuinbaas van de Kingmastate in Zweins vlak bij Franeker, werd hij in 1782 benoemd tot hortulanus van de Franeker universiteit. Deze eervolle functie oefende hij tot de opheffing van de academie in 1811 uit. Hij trouwde er twee maal, de eerste keer met Jeltje Epkes uit Zweins en na haar dood hertrouwde hij in 1790 met Mettje Michiels uit Franeker. Er volgden zes kinderen, die tussen 1791 en 1805 werden geboren. Gerrit Arentsz Vlaskamp (1791-1832), de mannelijke 'sitter' van het portret, was de oudste.

De familie Beekhuis

De geschiedenis van de familie Beekhuis gaat terug tot in de tweede helft van de zeventiende eeuw en vanaf 1761 ging ze tot de vooraanstaande geslachten met predikanten in Groningen en Oost-Friesland (D) behoren. Het begon allemaal eenvoudig, met de stamvader Harm Jans die omstreeks 1670 werd geboren in het grensgebied tussen de provincie Groningen en Papenburg in het Duitse Emsland. Volgens overlevering vertrok hij naar Lingens waar hij mogelijk als soldaat in het leger diende. Maar in 1695 dook hij op in Blijham, waar hij trouwde met de plaatselijke schone Martjen Jans. Ze kregen zes kinderen die allen in Blijham werden gedoopt, de laatste in 1715. In 1708 lieten ze er hun zoon Albert dopen, de grootvader van Aleida.

Albert Harmsz Beekhuis (1708-1788) vestigde zich in de stad Groningen en hij trouwde er in 1734 met Aaltien Meints Schilts (1700-1777) uit de Oosterstraat. Samen gingen ze wonen aan het Boterdiep en korte tijd later aan het Zuiderdiep. Hun oudste zoon Hermannus (1735-1808) was de eerste die predikant werd. Zijn eerste standplaats was Noordlaren, waar hij intrede deed in 1761. Ruim een half jaar later trouwde hij er met de koopmansdochter Alida of Aleida Heeres (1742-1782) uit Vlagtwedde. Uit dit huwelijk werden ten minste vier zonen geboren, die allen predikant werden, Albertus (1764-1797), Aleida's vader Willem (1766-1815), Jan (1768-1816) en Hero Gerard (1775-1816). Vader Hermannus vervolgde zijn loopbaan als dominee in Onstwedde van 1769 tot 1774, in de Oost-Friese stad Emden van 1774 tot 1777 en tenslotte ruim dertig jaar tot zijn dood in 1808 in Bunde, net over de Groningse grens in Oost-Friesland. De vier zonen hadden standplaatsen her en der in de drie noordelijke provincies en in het aangrenzende Oost-Friesland, met als enige uitzondering ds. Albertus, die de Waterlandse gemeente van Schellingwoude diende.

Aleida's vader Willem Albertsz Beekhuis (1766-1815) groeide op in Onstwedde, Emden en Bunde. Van 1783 tot 1788 studeerde hij theologie aan de universiteit van Groningen en hij begon als proponent in oktober 1788 in Wijnjeterp en Duurswoude, gelegen in de Friese Wouden. Drie jaar later, in 1791 verplaatste hij zijn domicilie naar Garijp en daar bleef hij tot zijn dood in 1815. Op 27-jarige leeftijd huwde hij in augustus 1793 met de domineesdochter Janke Diderika Cloeck (1773-1856), afkomstig van Beetsterzwaag. Zij was al vroeg weduwe van ds. Menco Numidius Menkema (1764-1792), die in juni 1792 overleed in zijn standplaats Tjalleberd. Uit het huwelijk Beekhuis-Cloeck werden negen kinderen geboren, van wie er acht volwassen werden. Aleida was het vierde kind en de oudste dochter in het gezin.

Willem's vriend, collega-dominee en schoolopziener Horatius Nieubuur Ferf (1776-1859) uit Bergum vertelde hoe het er aan toeging in het gezin. De dag werd geopend met een dankgebed door vader Willem, waarna 'een eenvoudige onderricht en eene voorlezing uit een of ander Bijbelboek of eenig godsdienstig huisboek' volgde. 's- Avonds zat hij 'bij zijne gade in stille eenzaamheid te studeren, iets op te stellen, te lezen of

te vertalen'. Willem gaf zijn kinderen les in het Frans, Latijn, Duits of Nederlands. Daarnaast was Willem Beekhuis schrijver van tractaten over o.a. 'De vooroordelen omtrent de waarzeggerijen, als mede omtrent de duivelsbezweeringen, tooverijen en spookerijen' en 'J.[ezus] C.[hristus] een voorbeeld van voorzigtigheid en opregtheid'. Op theologisch terrein stond hij open voor de piëtistische stroming, een bevindelijke beweging die persoonlijke bekeringservaring en de navolging van Christus met hart, mond en daad centraal stelde. Toen hij op 48-jarige leeftijd in 1815 overleed, was zijn jongste kind nog maar één jaar. Dus de weduwe Janke Beekhuis-Cloeck had heel wat te verwerken! Gelukkig was er wel wat bezit in de familie en en het gezin verhuisde in 1816 naar Wirdum, naar een fraai huis dat haar eigendom was. En dit was het dorp waar haar latere schoonzoon Gerrit Vlaskamp in 1814 geneesheer zou worden.

Behalve dat dochter Aleida in 1822 met de arts Gerrit Vlaskamp huwde, werden haar andere (schoon)zonen predikant (2x), arts, notaris en meubelmaker. De zonen Albert en Helmerus werden dominee in respectievelijk in Tjerkgaast en in Oosterhaule en Hempens, terwijl schoonzoon ds. Hendrik Hellema, getrouwd met Magdeltje Beekhuis, in Achlum heeft gestaan. Hun zoon Doeke Hendriksz Hellema (1828-1907) werd bekend als marinearts, onder meer te Den Helder. Bijzonder is zijn autobiografie, die hij 60-jarige leeftijd schreef en waarin veel over bovengenoemde en aanverwante families is te lezen. Hij was nog hechter met de familie Vlaskamp door zijn huwelijk met Janke Diderika Vlaskamp (1826-1903), de tweede dochter van het 'sitters'-echtpaar Vlaskamp-Beekhuis. Het schrijven van levensherinneringen was een soort traditie in de familie Hellema, want Doeke's grootvader en naamgenoot Doeke Wiegers Hellema (1766-1856) is bekend geworden van zijn dagboeken. Hij was landbouwer te Wirdum, verder onderwijzer en belastingontvanger en zijn aantekeningen behelzen de periode 1821-1856. Ze werden in 1978 gepubliceerd onder de titel 'Kroniek van een Friese boer'.

De familie Cloeck

De moeder van Aleida Beekhuis behoorde tot de oude familie Cloeck. Dit was Janke Diderika Cloeck (1773-1856), dochter van dominee Zeger van Arnhem Cloeck (1740-1834) en Magdeltje Arends Dijkstra (1743-1801), die het grootste deel van hun leven in Beetsterzwaag hebben gewoond.

Dit geslacht heeft een indrukwekkende stamboom, die teruggaat tot in de dertiende eeuw en naar zeggen in de Liemers start. Maar Arnhem was de stad waar dit geslacht tot aanzien kwam (zie afb. 3). De eerst bekende stamvader was Riquinus Cloek die omstreeks 1290 moet zijn geboren. In 1358 was hij burger van Arnhem en hij was een schildbaar dienstman, dat is iemand die ten strijde trok om zijn stad en gebied te beschermen. Omstreeks 1320 trad hij in het huwelijk met Catharina Ploech, dochter van Requinus Ploech en Yzenbela de Palude. En deze families hadden een nog oudere herkomst. Zo waren de voorvaders Riquines Ploech al in 1263 schepenen van Arnhem

en Wernerus de Palude in dezelfde functie van 1274 tot 1281. Twee broers van Catharina Ploech werden kannunik van één van Utrechts kapittelen en dat was een zeer eervolle positie.

De tweede generatie had ook iets interessants, want Riquinus jr. (circa 1330-1402) trouwde omstreeks 1362 met Anna van Bronckhorst, telg van een bekend geslacht. Deze Riquinus was eigenaar van het goed Ten Broecke te Arnhem, dat uit het bezit van de familie Ploech kwam.

De derde en volgende generaties deden het ook goed. Zoon Godert Cloeck (ca. 1363-na 1436) trouwde een meisje Spaen, wier moeder een Van Dorth was, beide adellijke Gelderse en Kleefse families.

Later woonden enkele generaties Cloeck in Westervoort, waar ten minste twee familieleden richter zijn geweest (1501-1503, 1518-1536). Omstreeks 1600 verplaatste de nazaten zich opnieuw naar Arnhem, waar ze verschillende landerijen en huizen in de stad en in Velp hebben gehad.

De eerste predikant van deze tak was ds. Theodorus of Dirk Cloeck (1633-1684), die vanaf 1665 tot zijn dood in 1684 dominee was in Spankeren, Dieren en Ellecom. Zijn twee jongere broers volgden in zijn voetspoor. De oudste van deze twee was Johannes Cloeck (1641-1714). Hij werd in 1669 in Puiflijk en Leeuwen beroepen en vanaf 1672 tot zijn dood heeft hij ruim veertig jaar in Ede gestaan. En de jongste was Arnoldus (1651-1710), die als voorganger een kwart eeuw de gemeente van Hall heeft gediend.

Van Johannes is bekend, hij was de voorvader van Aleida Beekhuis, dat hij geestelijke gedichten maakte. Zo publiceerde hij in 1677 te Utrecht een gedichtenbundel onder de naam 'Edische verlustingen of geestelijke gezangen en lofzangen'. Hiervan verschenen drie herdrukken in 1694, 1712 en 1730, een teken dat zijn werk in een behoefte voorzag. Daarnaast gaf hij (preken)bundels uit onder de titels 'Bijbelstoffen' (Arnhem 1706) en 'Gezangen' (Utrecht 1717). Uit Johannes' huwelijk met Anna Christina van Vinceler, behorend tot een bestuurders- en juristenfamilie uit Huissen en Arnhem, werden drie kinderen geboren, van wie zoon Derk Willem (1679-voor 1730) ook een meisje Van Vinceler huwde, namelijk zijn nicht Anna Catharina Elisabeth van Vinceler (1673-1730). Hij werd later burgemeester van Hattem.

En zo belanden we bij Aleida's grootvader Jan Steven Cloeck (1705-1783). Hij werd officier en was luitenant-kolonel, in 1766 van een compagnie voetknechten te Hasselt. Hij had drie zoons. Willem (1737-1767) ging ook het leger in, als luitenant-ingenieur, en Zeger (1740-1834) pakte het beroep van zijn overgrootvader Johannes op. Hij werd predikant te Beetsterzwaag en hij was via dochter Janke Diderika (1773-1856) de grootvader van Aleida Beekhuis. Bovendien werd hij de stamvader van een familietak Cloeck in Friesland.

Een andere gewichtige tak was die van mr. Pieter Cloeck (1585-1667), in zijn tijd de belangrijkste advocaat van Amsterdam en tevens lid van de vroedschap. Hij trouwde met een meisje uit de regenten- en dichtersfamilie Hooft, Johanna (1595-1639), die een zuster was van de beroemde dichter Pieter Cornelisz Hooft. Hun dochter Margaretha Cloeck (1617-

7. Portret van een vrouw en een jongen, mogelijk Margaretha Cloeck (1617-1677) en Pieter Hulft (1643-1694), olieverfschilderij door Bartholomeus van der Helst, gedateerd 1644. Particuliere collectie.

1677) huwde de regent en VOC-bewindhebber Jan Hulft (1610-1680) en hieruit kwamen vier kinderen voort. Er is een mooi portret van Bartholomeus van der Helst uit 1644, dat waarschijnlijk haar en haar oudste zoon Pieter Hulft (1643-1694) voorstelt (zie afb. 7).

Ten slotte

En zo weten we meer van de charmante pendantportretten van Gerrit Vlaskamp en Aleida Beekhuis, die nu weer in Nederland zijn en hier gerestaureerd worden. Geen herenboeren van de rijke en vette Groninger klei dus, maar notabele burgers in een dorp in de Friese Greidhoek! Het gaat om een artsenechtpaar uit het Friese dorp Wirdum in het begin van de negentiende eeuw, van wie de voorouders van elders kwamen, vooral uit de provincies Gelderland en Groningen. Vlaskamp had wortels in de Achterhoek, in de streek tussen Varsseveld en Dinxperlo. Nazaten van deze familie vertrokken als migranten naar Holland en Friesland, waar ze als hoveniers en landschapsarchitecten aan de slag gingen. Beekhuis kwam uit Groningen, van waar familieleden als predikanten werden beroepen in alle drie noordelijke provincies. Bovendien was Beekhuis verwant aan de familie Cloeck, afkomstig uit Arnhem en de Liemers en met nazaten in Ede, Hattem, Westervoort en in Friesland. Er waren al vroeg lokale bestuurders in de familie, terwijl ze later vooral als officier en als predikant gingen werken.

Bijlagen

Fragment-genealogie Vlaskamp

- I. Hendrik Vlaskamp, geboren circa 1670, landbouwer of arbeider in Klein Breedenbroek tussen Varsseveld en Dinxperlo, overleden Breedenbroek 1752.
- II. Gerrit Hendriksz Vlaskamp (alias Michelbrink 1746, 1751), geboren Breedenbroek circa 1705, landbouwer op Klein Miggelbrink in Klein Breedenbroek tussen Varsseveld en Dinxperlo (1746), lidmaat geref. gemeente van Varsseveld 1730, overleden na 1767, trouwt (1) voor 16 januari 1735 Aaltje(n) Arents Luimes (Lumes), geboren Breedenbroek 1710, lidmaat geref. gemeente van Varsseveld 1730, overleden aldaar 1757, dochter van Arent Luimes, (bierbrouwer en herbergier op De Brusse te Breedenbroek), trouwt (2) Dinxperlo 28 augustus 1763 Elisabeth Hendriks Bivanck (Bijvang), geboren Aalten 1734, overleden na 1767, dochter van Hendrik Bijvang (uit De Heurne).
Uit het eerste huwelijk onder andere:
 1. Lammert Gerritsz Vlaskamp, volgt IIIa.
 2. Arent Gerritsz Vlaskamp, volgt IIIb.
- IIIa. Lammert Gerritsz Vlaskamp, gedoopt Varsseveld 19 mei 1746, hovenier te Rijswijk (Z.-H.) 1772, Waaxens 1772-1778, Hogebeintum en Blija 1778-1782, eigenaar hoveniersbedrijf te Holwerd 1782-1794, hovenier te Oudwoude 1794-1795 en Dokkum 1795-1814 (ov.), overleden Dokkum 1826, trouwt Waaxens 24 mei 1778 Bartje Jans, van Waaxens, geboren circa 1750, overleden voor 1826.
- IVa. Gerrit Lammertsz Vlaskamp, geboren Holwerd 1784, politieagent 1826 en stadsmajoor 1832 te Dokkum, overleden Dokkum 1855, trouwt Dokkum 18 mei 1806 Beitske Pieters van der Post, geboren circa 1780, overleden na 1816.
- Va. Lambertus Gerritsz Vlaskamp, geboren Dronrijp 1807, hovenier te Dokkum -1846, Rinsumageest 1847-1850 en Dokkum 1851-, overleden Veenhuizen 1854, trouwt (1) Dokkum 26 mei 1831 Antje Eilderts Klaver, geboren Dokkum 1807, overleden na 1846, dochter van Eildert Eintes Klaver en Jelske Oetses Dantuma, trouwt (2) Antje Kraan.
- Vla. Gerrit Lambertusz Vlaskamp, geboren Dokkum 1834, hovenier en tuinontwerper, die 350 tuinen en parken in de drie noordelijke provincies heeft aangelegd, ongehuwd overleden Hardegarijp 1906.
- IIIb. Arent Gerritsz Vlaskamp, gedoopt Varsseveld 1 augustus 1751, hovenier te Delft -1777, tuinbaas te Zweins 1777-1782, hortulanus van de Universiteit van Franeker 1782-1811, hovenier te Franeker 1811-1814 en Leeuwarden 1814, overleden Huizum 1825, trouwt (1) Zweins 12 december 1780 Jeltje Epkes, geboren circa 1755, overleden na 9 april 1788, trouwt (2) Franeker 13 mei 1790 Mettje Michiels, geboren 1762, overleden Stiens 1826. Uit het tweede huwelijk:

- IVb. Gerrit Arentsz Vlaskamp, geboren Franeker 1791, de mannelijke 'sitter' van de pendantportretten Vlaskamp-Beekhuis, hij was de oudste zoon, overleden Wirdum 1832, trouwt (1) Wirdum 9 november 1820 Pietje Klazes Sannes, geboren 1795, overleden 1821, dochter van Klaas Johannes Sannes en Agnietje Meintes Pook, trouwt (2) Wirdum 7 december 1822 Aleida Beekhuis, geboren 1802, de vrouwelijke 'sitter' van de pendantportretten overleden 1867.

Stamreeks Beekhuis

- I. Harm Jans (Beekhuis) (of Harm Pheebes), geboren mischien Papenburg (Emsland) circa 1670, overleden Blijham na 1715, trouwt Bijham 1695 Martjen Jans (of Rinske Habbes).
- II. Albert Harmsz Beekhuis, geboren Blijham 1711, overleden Groningen 1788, trouwt Groningen 16 april 1734 Aaltien Meints Schilts, geboren Groningen 1706, overleden aldaar 1777, dochter van Meint Jansz Schilts (van Leer) en Anneije (Annechien) Adams (van Veendam).
- III. Ds. Hermannus Albertsz Beekhuis, geboren Groningen 1735, geref. predikant te Noordlaren 1761-1769, Onstwedde 1769-1774, Emden 1774-1777 en Bunde 1777-1808, overleden Bunde 1808, trouwt (1) Noordlaren 2 maart 1762 Aleida Willems Heeres, geboren Vlagtwedde 1742, overleden Bunde 1782, dochter van Willem Heeres (koopman) en Elisabeth Rennewerf, trouwt (2) Groningen 29 september 1787 Jacomina ter Nooij, geboren Amsterdam 1738, overleden Bunde 1808, dochter van Adolf ter Nooij en Anna Hermens. Uit het eerste huwelijk:
- IV. Ds. Willem Albertsz Beekhuis, geboren Noordlaren 1766, geref.-hervormd predikant te Wijnjeterp en Duurswoude 1788 en Garijp, Suameer en Eernewoude 1791-1815, overleden Bergum 1815, trouwt Garijp 25 augustus 1793 Janke Diderika Cloeck, geboren Beetsterzwaag 1773, overleden Wirdum (Fr.) 1856, dochter van ds. Zeger van Arnhem Cloeck en Machteltje Arends Dijkstra en weduwe van ds. Menco Numidius Menkema (geboren Emden 1764, overleden Tjalleberd 1792).
- V. Aleida Willems Beekhuis, geboren Garijp 1802, de vrouwelijke 'sitter' van de pendantportretten Vlaskamp-Beekhuis, overleden Achlum 1867, trouwt (1) Wirdum (Leeuwarderadeel) 7 december 1822 Gerrit Arentsz Vlaskamp, geboren Franeker 1791, heel- en vroedmeester te Wirdum, overleden Wirdum 1822 (zie fragment-genealogie Vlaskamp gen. IVb), trouwt (2) Wirdum 13 mei 1841 Foppe Draisma de Vries, geboren Achlum 1805, koopman en pannbakker te Achlum, overleden aldaar 1887, zoon van Arjen Joukes de Vries en Akke Foppes Dongiema en weduwnaar van Antje Ages Boersma.

Stamreeks Cloeck

I. Ds. Johannes Cloeck, geboren Arnhem 1641, geref. predikant te Puiflijk en Leeuwen 1669-1672 en te Ede 1672-1714 (ov.), overleden Ede 1714, trouwt Arnhem 17 maart 1674 Anna Christina van Vinceler, geboren circa 1650, dochter van Willem van Vinceler (richter te Huissen) en Geertruida Bitter.

(Voor de voorafgaande tien generaties zie de website kloek-genealogie.nl.)

II. Derk Willem Cloeck, geboren Arnhem 1679, burgemeester van Hattem -1705-, overleden voor 1730, trouwt Rheden 14 november 1700 Anna Catharina Elisabeth van Vincelaer, geboren Arnhem, gedoopt Huissen 1673, overleden Zevenaar 1730, dochter van Steven van Vinceler (richter en dijkgraaf van Huissen en Malburgen) en Johanna Margretha van Berck(en).

III. Jan Steven Cloeck, geboren Hattem 1711, luitenant-kolonel-titulair 2e bataljon Regiment van Maleprade 13 maart 1766 en majoor 18 maart 1766, overleden Apeldoorn 1783, trouwt Hattem 7 maart 1734 Anna Wilhelmina Elisabeth Straetman, geboren Apeldoorn 1704, overleden aldaar 1776, dochter van Johannes Straetman en Anthonia Maria Verweij.

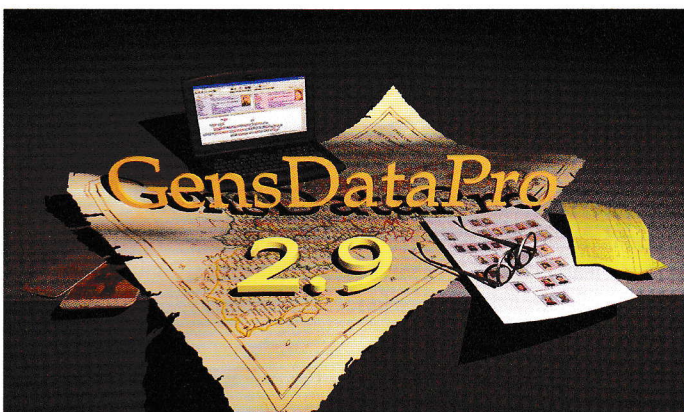
IV. Ds. Zeger van Arnhem Cloeck, geboren Apeldoorn, circa 1740, geref.-hervormd predikant te Beetsterzwaag 1767-1806 (emeritaat), overleden Beetsterzwaag 1834, trouwt (1) Leeuwarden 4 december 1768 Macheltje Dijkstra, geboren Leeuwarden 1743, overleden Beetsterzwaag 1801, dochter van Arnout Dijkstra en Janke Boomsma, trouwt

(2) Oldeboorn 3 november 1802 Christina Houdina Bouman, geboren Midlum 1753, overleden Beetsterzwaag 1833, dochter van Apko Luitjens Bouman en Josina Maria van Weerden.

V. Janca Diderica Cloeck, geboren Beetsterzwaag 1773, overleden Wirdum 1856, trouwt (1) Beetsterzwaag 22 mei 1791 ds. Menco Numidius Menkema, geboren Emden 1764, overleden Tjalleberd 1792, trouwt (2) Garijp 25 augustus 1793 ds. Willem Beekhuis, geboren Noordlaren 1766, overleden Bergum 1815, zoon van ds. Hermannes Alberts Beekhuis en Alida Heeres. <<

Bronnen

- * Gelders Archief, Familiearchief Cloeck.
- * Doop- en lidmaatboeken Varsseveld (transcripties).
- * F.A. van Lieburg, Repertorium van Nederlandse hervormde predikanten tot 1816 (Dordrecht 1996).
- * Notitie van Elisabeth van Wulfften Palthe-Osinga, Utrecht, 18 september 2018.
- * Website voorouders.jimdo.com.
- * Website rkd.nl/portraits/
- * Website wouterclaes.nl/
- * Website staatingroningen.nl/.../Aly van der Mark.
- * Website genealogieonline.nl/stamboom-ten-berge.
- * Website sites.google.com/site/genealogieadamblok/Home/jan-sinninghe-damste.
- * Website kloek-genealogie.nl/
Website sites.google.com/site/geneabiografie/iii-2-beekhuis-ernestina.
- * Website genealogieonline.nl/stamboom-oving.

GensDataPro

GensDataPro is het stamboomprogramma van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Perfecte registratie en uitstekende uitvoer van uw stamboom en familiegeschiedenis. Alle informatie vindt u op www.gensdatapro.nl.

GensDataPro is te bestellen in de webwinkel van de NGV op www.ontdekjouwverhaal.nl